

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocialno glasilo.

Štev. 19.

V Ljubljani, v soboto 9. maja 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrletno 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg šte. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Zanemarjena Dolenjska.

Kranjska dežela je bila vedno prezirana od države. To se vidi zlasti pri prometnih sredstvih, katera imamo. Gledali so pred vsem le na zvezo med Dunajem in Trstom. Ker leži Kranjska ob tej poti, je dobila pred vsem železnico, ki veže dve mesti brez ozira na lokalne kranjske razmere. In pri gradnji bohinske železnice se tudi ni gledalo na korist cele dežele, kajti ta železnica je koristna samo za en kot dežele, drugim bo pa škodovala, ker bo prometno središče potisnila proti severozapadu ob nemško jezikovno mejo.

Jasno je, da ob takih razmerah ne morejo molčati Dolenjci. Dva faktorja se morata tu upoštevati: poslanci in pa trgovska in obrtna zbornica.

Izmed dolenjskih državnozbornih poslancev je Pfeifer že neštvelnokrat hodil okrog železničnega ministerstva in govoril pri vsaki priliki za zgradbo belokranjske normalnotirne železnice, pri čemer so ga katoliškonarodni poslanci vedno podpirali. Če ne bi bilo nesrečnih ozirav na ogersko politiko, bi bila že davno stekla železnica čez Kolpo v Karlovec.

Da se premagajo ovire, morajo mestni poslanci tudi storiti svojo dolžnost. Tu je pred vsem dr. Tavčar, katerega morajo dolenjski volivci vendar enkrat na odgovor poklicati. Ako napredni volivci dolenjskih mest nimajo toliko zavesti in odločnosti, da bi se upali dr. Tavčarja pozvati, naj pride in poroča, kaj je zanje koristnega storil, potem zaslužijo ime najbolj neumnih volivcev v deželi, kajti še kmetje povsod zahtevajo, da jim poslanec redno poroča. Ako ste vi njemu dobri, ko rabi vaše glasove, naj čuti on, da je vso svojo politično eksistenco vam dolžan. Če dolenjski volivci nimajo toliko korajžje, da bi to svojemu poslancu v obraz po-

vedali, pa tudi železnice ne zaslužijo. Torej pokonci!

Dalje je dolžan kaj storiti v tej zadevi poslanec Plantan. Dolenjski meščani so storili veliko napako, da so njega volili. Saj so se kmalu po volitvi izkazale stvari, katere so morale g. Plantanu izpodkopati politični ugled na Dunaju. Da bi svoje volivce ohranil v kljub temu pri dobri volji, je šel nedavno na Belokranjsko. A namesto da bi delal na to, da se začne čim prej železnica graditi, je čakal novih tirov, in je predlagal, da naj dajo občine po inženirju, ki ga je spremljal, izdelati nov projekt, ki bi stal kakih 14.000 do 16.000 kron. To bi bilo dobro za inženirja, za občine pa bi bil to skoro proč vržen denar. Občine so že plačale prejšnji projekt; eden bi bil torej gotovo proč vržen. Plantan je govoril ljudem, da je železniški minister za njegov novi projekt. Dr. Šustersič in Pfeifer sta šla pa v železnično ministerstvo vprašat in tam sta izvedela, da to ni res, kar govori Plantan. Tudi Plantan bi torej dobro storil, ako bi na javnem shodu dajal odgovor svojim volivcem. Volivci morajo to najodločneje zahtevati.

Velika krivica, kakor pray jasno kaže, kako se zametuje naša Dolenjska, pa se je zgodila pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. Kaj pa je nam ta zbornica? Za Dolenjce bi morala ta zbornica pred vsem skrbeti, ker je na Dolenjskem največ uničene obrti. Uničene so tovarne, zapuščeni so rudokopi in premogokopi, ker ni železnic, ni dobrih prometnih sredstev, ni podpore. V trgovski in obrtni zbornici bi moral zastopnik dolenjskih krajev zahtevati, da se za dolenjske trgovce in obrtnike stori kaj. A kaj so storili gospodje, ki nam režejo politični in gospodarski kruh? Narodno napredni volivni odbor je za Dolenjsko, ki šteje skoro polovico prebivalstva cele Kranjske, določil enega sa-

mega zastopnika, g. Medveda iz Novega mesta. Enega samega zastopnika! Nečuvno je, da je mogla taka volilna lista dobiti na Dolenjskem sploh še kakega volivca. A zgodilo se je: Obrtniki in trgovci, vajeni, da vse poslušajo in ubogajo, kar jim kak Tavčar iz Ljubljane ali pa Karl iz Novega mesta zatrobi, so se dali premotiti in so volili, kakor se jim je ukazalo. Zdaj je gosp. Medved izstopil in namesto njega je izžreban g. Mejač iz Komende pri Kamniku. Mi g. Mejača spoštujemo in nimamo nič proti temu, da je on v trgovski in obrtni zbornici. A zgodilo se je, da cela Dolenjska nima prav nobenega zastopnika v tej zbornici. Mi Dolenjci smo, kakor da bi nas ne bilo. Mi gremo lahko v Ameriko — nihče se za nas ne zmeni.

Kaj nam je storiti? Edina rešitev za nas je ta, da se začnemo kot obrtniki po mestih organizirati. Kot zjedinjeni, samostojni obrtniki potem delamo, kar sami hočemo, in potem si bomo pridobili ugled in veljavo. Advokatje naj organizirajo sami sebe, mi bomo pa sebe. Če to izvedemo, smo samostojni in se ne bo nihče več drznil, nas tako zaničevati.

Zastopnikom pa velja geslo: Na odgovor pred ljudstvom!
Dolenjec.

Poštna zadeva na Kranjskem.

Govoril Ivan Kregar v kranjski trgovski in obrtni zbornici.

Glavni pripomoček obrtniku, trgovcu in velikemu industrijcu so prometna sredstva, v prvi vrsti pošta. Pri nas v Avstriji so poštna zadeva precej dobro uravnane, vendar nas druge države, kakor n. pr. Nemčija, Angležka, Francoska in Švica prekašajo. V teh državah so poštna zadeva veliko bolj urejene, ljudstvu se nudi veliko več udobnosti nego pri nas v Avstriji. Treba, da se tudi pri nas v tem

Na maškeradi.

Zjutraj sta se bila zopet nekaj razprla, in ona je imela seveda zadnjo besedo. Po nesreči je bil on eden tistih, ki so zgovorni le v pisani besedi, a katerim v praktičnem življenju ne pride na jezik prava beseda.

To je skušal zlasti pri svoji ženi. Kadar sta si bila dobra, se mu je ovijala okrog vratu in se smejala do solz, in sicer zato, ker je zopet pokazal svojo narodnost pri kaki malenkosti.

Kadar sta se skregala, kot n. pr. danes zjutraj pri zajuterku, takrat je bil pa premagan.

Ravno ko je iskal sape, da bi odgovoril ženi, je stopila ona k stolu, ki ga je bil ravno kar zapustil sinko, odhitevši v šolo, in stola se oprijemši je tako grdo pogledala „starega“, da mu je beseda zastala v grlu.

In kako je znala ukrotiti svojega moža! On se je ugriznil v ustnice in si mislil: „Da bi te vzela zlomek! Ko bi ji mogel zagosti eno!“

Profesor se spomni plesu, ki se bode vršil pojutrašnjem v maskah. Tjekaj pojdetta oba, tudi ona. In kot bi trenil, mu je zabliskalo v možganih.

„Ga že imamo!“ In samega veselja bi bil najrajši zavriskal. Začutil se je najmanj dvajset let mlajšega. Tu bo pa on zmagal! Najmlajšo

in najlepšo si izbere, in potem — o zlata svoboda maškerade!

Najprej ji je nekoliko označil, v kakšni obleki pride, da ga bo takoj spoznala. In potem ji bo nagajal, kar se bo dalo!

Kmalu je prišel zaželjeni večer. Profesor je prišel v dvorano opravljen kot srednjeveški magister v dolgi, svileni suknji, obrobljeni s kozuhovino.

Bolj pozno je prišel in tako je zašel v najhujšo gnječo, da je bil ves zbežan takoj prvi trenutek.

„Bogve, katera je Dora?“ se je vpraševal in ogledoval plesalke. A nikakor je ni mogel najti.

In ko je tako hodil gor in dol — rekel je, da išče najmlajše, a v resnici je iskal Doro — pristopica predenj majhno dekletce v popolnoma otročji obleki. V roki je imela šolsko torbico, na hrbtu ji je pa mahljala dolga, rdečkasta kita.

„Ta je gotovo najmlajša“, de magister sam pri sebi.

Iztegne torej roko po kiti in potegne dekletce zanj.

„O jej, o jej!“ zajavka deklica, da je moral „magister“ verjeti, da so kite prave.

„Krasni laščki, dete zlato — krasna barva“ jame profesor ljubkovati neznanko.

A ona je globoko vzdihnila.

„Kajne, ti hodiš še v šolo?“

Ona prikima.

„Kaj se pa zdaj učite?“

„O vsake vrste stvari, lahke in težke.“

To se je zdelo magistru več kot imenitno, zato jo je začel izpraševati:

„Torej povej mi: Kje leži svet?“

„V hudobnosti“, odvrne arno šolarica.

Presenetila ga je njena urnost; na ves glas se je zasmel in uščipnil deklico v roko. Ona pa je z grdim pogledom na magistra skomiznila z rameni.

„Moj Bog, saj smo vendar na maškeradi.“ se jame opravičevati profesor v silni zadregi, „sicer pa pojdiva plesat.“

„O prosim!“ odvrne ona z glasnim smehom.

In zavrtela sta se. Tako lahka je bila, predrzna, a vendar v zadregi. Ako naju vidi Dora — to bo gledala, to bo zijala — — —

Kar ga zadene v stran nekaj trdega. Bila je torbica, in v nji je nekaj zaropotalo.

„Kaj pa imaš v torbici?“

„Škatljico za kruh in surovo maslo“, odvrne ona.

Valčkova melodija je bila tako milodoneča in mala plesalka tako prikupljiva, da se mu je skoraj zvrtilo v glavi.

„Dosti je, odpočijva si nekoliko!“ pravi profesor.

oziru kaj stori, da se pošne zadeve spravijo na tisto stopinjo kakor so v drugih državah. Seveda bi erar ne smel tako štediti, kakor štedi ravno v Avstriji. Zadnja statistika z leta 1900 nam jasno spričuje, da kadar in v kateri državi se nudi ljudstvu več udobnosti, tam se izkaže, da ima država več dobička. V Evropi ima najbolje urejeno pošto in je na prvi stopinji Nemčija, potem ji sledi Angleška z Irsko, na tretji stopinji je Francoska, na četrti Švica in na peti je šele Avstro-Ogerska.

Nemška država obsega 540.658 kvadratnih kilometrov in ima 56,345.014 prebivavcev. Poštnih uradov ima Nemčija 37.242, v katerih uraduje 221.306 uradnikov. Angleška z Irsko obsega 314.956 km² in ima 40,992.092 prebivavcev. Poštnih uradov ima Angleška z Irsko 22.189, v katerih uraduje 173.184 uradnikov in poštnih uslužbencev. Francoska obsega 536.408 km² in ima 38,517.975 prebivavcev. Poštnih uradov ima Francoska 10.381, v katerih uraduje 74.929 uradnikov in poštnih uslužbencev. Švica obsega 41.390 km² in ima 3,312.551 prebivavcev. Poštnih uradov ima Švica 3550, v katerih uraduje 10.157 uradnikov in poštnih uslužbencev. Avstro-Ogerska obsega 622,328 km² in ima 45,310.835 prebivavcev. Poštnih uradov ima Avstro-Ogerska 11.818, v katerih uraduje 63.180 uradnikov in poštnih uslužbencev. Avstro-Ogerska se pa loči v dva dela in sicer v tostransko in onostransko državno polovico. Tako je, da imajo — kakor tudi pri drugih zadevah — Ogrji svojo, a Avstrija svojo poštno upravo. Statistični podatki izdaja vsaka država zase, Avstrija obsega 300,024 kvadratnih kilometrov in ima 26,107.304 prebivavce, Ogerska pa obsega 322.304 km² in ima 19,203.531 prebivavcev. V Avstriji je 6895 poštnih uradov, v katerih uraduje 41.448 uradnikov in poštnih uslužbencev, Ogerska pa ima 4923 poštnih uradov, v katerih uraduje 21,732 uradnikov in poštnih uslužbencev.

Primeri naše skupne države s Francosko bi bila ta: Avstro-Ogerska skupaj ima okroglo sedem milijonov več prebivavcev, tudi ima Avstro-Ogerska okroglo 1500 uradov več nego Francoska, vendar pa ima Francoska v svojih uradih devet tisoč uradnikov in poštnih uslužbencev več nego Avstro-Ogerska in ravno to povzdigne francosko pošto, da je na višji stopinji nego Avstro-Ogerska. Umevno ob sebi je, da koder je več moči, tam se lažje in hitreje dela. Za nami seveda je Rusija. Ta velikanska država obsega 22,434.392 km², prebivavcev pa šteje 129,211.000. Na tem velikanskem ozemlju pa je 11.681 poštnih uradov, v katerih uraduje 40.278 uradnikov in poštnih uslužbencev. Ker pa pošta v Rusiji ni tako razvita nego v drugih državah, je tudi vzrok, da je poštna uprava v Rusiji pasivna, dočim je v drugih državah, ktere sem poprej omenil, poštna uprava aktivna.

Sledi naj nekaj števil. Računski zaključki pošne uprave v Rusiji so izkazali v desetih letih — to je od leta 1890 do 1900 — primanjkljaj. Država morala je vsako leto doplačati in namreč je doplačala najnižjo svoto 3,995,212 kron in najvišjo svoto 26,476.088 kron. Računski zaključki vseh ostalih držav pa so izkazali lepi dobiček. Leta 1900 je poštna uprava v Nemčiji imela 22,749.792 kron dobička, v Angleški 94,333.608 kron, v Francoski 7,810.356 kron, v Švici 2,565.343 kron, v Avstro-Ogerski 22,660.151 kron. Poštna uprava v tostranski državi izkazala pa je l. 1900 9,306.491 kron, dočim je onostranska državna polovica za ravno isto leto izkazala 13,353.660 K dobička.

Vzrok, da je pošta v Nemčiji na prvi stopinji, je tudi ta, da erar ne gleda toliko na dobiček in kakor hitro se v Nemčiji dobiček pri pošti pomnoži, že mislijo odločilni faktorji kako zboljšati in kaj napraviti pri pošti, da bo ljudstvu bolje služilo. Da se s tem podpira narodno gospodarstvo v Nemčiji, je samo ob sebi umevno.

Pri naši poštni upravi je pa ravno narobe. Ta stedi na vse strani. Namesto, da bi skušala razne pristojbine znižati, napravila je nasprotno. V zadnjem času podražile so se dopisnice, nakaznice, rekomandacije itd. Za ljudstvo praktične male pošne knjižice so se odpravile. Vpeljale so se res druge, vendar jako nepraktične. Poprej sem omenil, da je v avstrijski državni polovici 6895 poštnih uradov. Na posamezne kronovine razdeljeni so ti poštni uradi tako-le; v Spodnji Avstriji je 755 poštnih uradov, na Zgornjem Avstrijskem 429, na Solnograškem 119, na Štajerskem 508, na Koroškem 225, na Kranjskem 265, na Primorskem 296, na Tirolsko Predarljskem 578, na Češkem 1489, na Moravskem 789, na Šlezkem 209, v Galiciji 927, v Bukovini 137 in v Dalmaciji 169 poštnih uradov. Iz teh števil razvidimo, da je povprečno v južnih krajih z Bukovino manj poštnih uradov nego v drugih kronovinah.

Pri nas na Kranjskem je veliko krajev, to je bivališč, katera imajo večkrat po dve in še več ur hoda do kakega pošnega urada, da zamorejo svoje pošne pošiljatve prejeti, oziroma oddati. V teh krajih naj bi se poštni uradi pomnožili, ali pa naj se nastavijo poštni seli, kateri naj bi donášali in odnášali brezplačno pošne pošiljatve.

Združeni odseki izrekli so se proti prvemu delu mojega predloga, češ, ta predlog je preobširen. Reklo se mi je tudi, naj bi jaz prišel pred zbornico s konkretnimi slučajji. To storim danes in imenujem sledeče kraje: Vojsko nad Idrijo, Gozd nad Kamnikom, Sela in Vranja peč nad Kamnikom, Zgornja Besnica, Sv. Duh nad Krškem, Dobovec pri Hrastniku, Primskovo, Štanga pri Litiji, Svibno, Lučina, Nova Oselica, Stara Oselica, Sv. Križ nad Jesenicami, Adlešiče, Rado-

vica, Planina in Vrh pri Črnomlju, Črni Vrh in sv. Jošt nad Polhovem Gradcem, Rakitna, Zaplana, Ajdovec, Hinje, Sela pri Šumbergu, Gralhovo in Št. Lambert.

Vsi ti kraji so mi osebno znani. Po vseh teh krajih je župna cerkev, šola in velike vasi, vendar imajo vseh teh krajev prebivavci do pošte najmanj poldrugo uro, več pa še po dve in tri ure hoda predno pridejo do pošnega urada.

Ravno ista je s poštnimi seli, katerih je tudi premalo. Oglejmo si ljubljansko okolico. Tukaj so velikanski rajoni. Tako je prvi rajon: Artilerijska vojašnica, smodnišnica, Stožce, Mala vas, Ježica, Črnuče, Gmajna, Podboršt, Dobrava, Nadgorca, Ježa in Brod.

Drugi rajon je: Artilerijska vojašnica, Vodovodna cesta, Kleče, Savlje, Ježica, Črnuče, Tomačevo, Jarše, Oberje, Šmartno pri Savi, Hrastje, tovarna za lep, Zelena jama in Pokopališka cesta.

Tretji rajon je: Vodmat, Selo, Moste, Rudnik, Ilovica, Karolinska zemlja, in četrti rajon je: Vodmat, Selo, Moste, Tomišelj, Črna vas, Hauptmanca in Sipe.

Zraven teh vasi pa morajo poštni seli raznašati tudi po železniških čuvajnicah. Upam, da zadostujejo samo ti štirje rajoni, da gospodje uvidijo, kako težaven posel imajo poštni seli. Kdor pozna te kraje, ve kako velikansko pot mora poštni sel napraviti, predno obide svoj rajon. V poletnem času to še gre, ker se poštni seli poslužujejo koles, a kako težavna pot mora biti po zimi, ko je slabo vreme, dež in sneg. Vse to me je napotilo, da sem stavljal predlog, da naj se pomnože poštni uradi, oziroma poštni seli, kateri naj bi donášali in odnášali pošne pošiljatve brezplačno. Poštna uprava naj bi plačevala pošne sele, ne pa stranke. Tako n. pr. se v nekaterih krajih ljubljanske okolice, toraj blizu glavnega mesta Ljubljane, mora plačati 10 vinarjev dotičnemu, kateri prinese navadno pismo ali dopisnico. Veliko krajev po Kranjskem pa je, kjer morajo stranke po 20 in še več vinarjev plačevati.

(Dalje sledi.)

Poročila iz mest in trgov.

Kranj. V zadnjem dopisu smo dokazali, ko smo citirali ves odstavek iz „Gorenjčeve“ pesmi, ki meri na papeža, kako nesramno so kranjski liberalci napadli sv. očeta Leona. Račun za to, da branimo čast sv. očeta, mora plačati kajpada g. dekan Koblar. „Gorenjec“ ga obklada z raznimi psovki. Vrhunec „Gorenjčeve“ olike se kaže v trditvi, da dekan Koblar laže, če pravi, da pesem „Naše vstajenje“ meri na papeža, ter mu zopet grozi z napadom in da se ima „zahvaliti le treznosti posameznikov, da ni že pobiral svojega cilindra po kranjskem trgu“. Priznava pa vendar „Gor.“ sam, da „pesem šiba

Plašno ga je pogledovala.

„Hvala Bogu!“ je vzdihnil profesor, „samo ako se me ne navadi preveč. Kar nekoliko presiljiva se mi že zdi —“.

„Ali ti smem prinesiti nekoliko okrepčila?“

Magister je zrl začudeno malo plesalko. Tako je molčela. In tudi on ne more govoriti dosti, ko bi vendar moral zabavati njo.

„Ne, hvala!“ odvrne in se nasmehne.

To je bilo pa že več kot preveč! Ali je res otrok, ali se zna tako prikrievati?!

Zdelo se mu je, kot da je res za 20 let mlajši. Kar čisto zvrnelo se mu je v glavi, in nevede prav kdaj, je zgrabil deklico za roko, ki je bila nekoliko črna od tinte.

Čudni par je prišel mimo cvetličnih nasadov sredi dvorane. Cvetke so duhtele, kot bi bilo najlepše poletje.

„Ljubo, malo, lepo dekletce“, pravi magister glasno v rezkem, suhoparnem učiteljskem tonu, ktere so najlepše cvetke, okrog katerih plešejo metuljčki?“

Ona privzdigne z malimi prstki masko, da so se pokazali dve rdeči ustnici.

To ni trajalo niti dobro sekundo, tako da ni vedel, je bila li resnica, ali prikazen.

Takoj nato je povsilo dete glavico na magistrovo ramo. Zdela se mu je brez moči, zapuščena. A prav zdaj se je spomnil Dore;

zdelo se mu je, da, uverjen je bil, s kakim strupenim pogledom ga opazuje zdajle Dora iz kakekega kota.

Da, nocoj zmaguje on, on! Tako silno ga je prevzelo to, da je zašepetal! „Svetli zvezdi rad bi zrl!“

Iz črne maske je zablistnil moder ogenj — njen pogled. A takoj jo je izpustil. Drzen krohot neke ženske ga je prestrašil, in ko se je ozrl, je videl zraven palme pred seboj belega domino.

Magistru je bilo, kot bi ga bil kdo poparil s kropom. Mala učenka je odhitela in izginila magistru izpred oči. Domino pa se je režal še zlobnejše. Da, prav tako bi zveneli pogledi njegove Dore, ko bi se dali izpremeniti v glasove.

Profesor je bil sam. Gotovo bi se bil ujezil, da ni bila družba tako vesela in vino tako sladko. Pil je in pil, vedno hujše je pil, več, kot je bil sklenil in si pel zraven v zabavo. Potem je šel pa spet iskat Doro in izgubljeno učenko.

„Krasna je bila, prekrasna!“ Nekdo, ki ga je poslušal, bi bil rad izvedel, kaj misli s tem, a magistru se je preveč mudilo in je bil že ves vrtoglav.

„Samo, da jo najdem!“ si je mislil.

Na galeriji se je prikazal Herold, ki je zatrobil v velikansko trobento, v znamenje, da se smejo plesalci razkrinkati.

Tu zgrabi profesorja obup. Siloma pahne tri, štiri plesalce v stran in se splazi skozi palmov gaj. Kot bi trenil, je bil spet pri mali učenki. Sam ni vedel, kako mu je, tako je bil vesel.

Ona je sedela na klopici, jemala iz posodice za kruh sladčico za sladčico in pridno jedla.

Magister ni mogel ziniti besedice. Široko se je razkoračil pred njo in jo zijal kot kak čudotvor. Kar zadoni iznova zategnjeno bučanje trobente po dvorani.

Po celi dvorani se je dvignil šum in krik, le magister in učenka sta bila tiha in mirna.

Profesor vzdihne nekoliko in sname krinko z obraza.

Mala učenka pa dene sladčico, ki jo je hotela še nesti v usta, nazaj v posodico, zapre pokrov, jo dene v torbico in potem odgrne obraz.

Zemlja odpri se, solnce, zvezde, luna, stemnite se!

„Dora!“

Na ves glas se zakrohoče. Zmagoslavno veselje ji zaigra na obrazu in nepremično upira oči v magistra, ki je stal kot okamenel pred njo.

„Ti si res najizvrstnejši mož, na svetu! Hočeš, nočeš, vedno se držiš svoji ženki za krilo. Zdaj ga pa na ta račun smeja še nekoliko, kajne, nevarni gospod magister?!“

„Rimce“, to je klerikalce in da ožigosa laško politiko rimske kurije“. Ali ni papež Rimec, ali ni klerikalce, ali ni načelnik rimske kurije? Kdo tedaj laže?

„Gorenjec“ trdi potem, da se Koblar laže, ko pravi, da je „Gorenjec“ menihe imenoval „praseta“. Ne bomo se pričekali ž njim o tem, kdo je tisti menih, kateremu kmetje „naspó vreo“, da zredi se kot prasè“. Omenimo le, da je vtaknjen kakor nalašč v zadnjo številko „Gorenjca“ prav grd napad na menihe v Stičini, „ki dobivajo petične kozle iz Gorenjske, ženske pa v kmečkih hišah, če bo treba“. „Gorenjec“ dobro ve, da je šel za meniha v Stičino iz Kranja jako blag mladenič, č. g. Marenčič, katerega spoštuje ves Kranj. Gnojnico je tedaj izlil čez samostan, v katerem on biva, da bi opisal Kranjcem, v kako nečedno družbo je vstopil. Tudi ta napad na menihe bodo odobraval v Kranju le kake propalice. Poštenih Kranjcev je sram, da se v našem mestu kaj takega tiska. „Gorenjec“ grozi, da bo začel spuščati „farbo“ na duhovne po vzgledu „Slovenskega Naroda“ in začel objavljati že pripravljene članke. Le pogum! Potem bodo Kranjci še bolj spoznali „sibirskega volka“ in ga pognali iz zadnje hiše.

Iz Idrije, 4. maja. Vaš dopisnik je bil „napačno podučen“, ko je pisal, da je naše zavarovalno-stavbeno društvo prišlo v konkurs. Ni prišlo v konkurs, temveč le v likvidacijo. Tako se popravlja v zadnji številki „Slov. Lista“ in „Jednakopravnost“ celo piše o katoliški lumpariji, ko dopisnik ni rabil pravega izraza. Dobro je došla pomota v besedi našim naprednjakom, ker s tem lahko glavni namen dopisa prezirajo, ter se le o nepravi besedi čohajo. Zatorej pojasnimo vso zadevo!

Dolgo časa so modrovali naši nasprotniki, kako bi, če ne zatrli, vsaj omejili organizacijo katoliško narodne stranke. Pogodili so jo na zadnje. Osnujmo zavarovalnico za idrijski sodnijski okraj, s tem navežemo posestnike-volivce in ustanovimo stavbeno društvo za mesto Idrijo in naši bodo meščani! Pokazali bomo, da delujemo za blagor ljudi in stranki naši se ni bati razpada. Prvo bi neslo nekaj dividende, drugo koristilo mestu. Ni bila napačna ideja, a pokopali so jo naprednjaki preden je delujoča in razvijajoča se stopila v javnost. Društvo je bilo ustanovljeno, povabilo se tudi par možakov katoliško narodne stranke, da bode družba na zunaj imela lepši in vabljivejši cvenk. Zavarovanje se je pričelo, popraševali so po mestu za stavbeni prostor, delali načrte za novo poštno poslopje, za hiralnico itd. sploh bila je vsa stvar v najboljšem tiru. Kar pride kakor strela z jasnega neba od nekega naprednjaškega veljaka pismo, v katerem se huduje nad zavarovalnico in ne dolgo potem se je izposlovala od višje gosposke prepoved, in zavarovanje je moralo prenehati. Glavni vir dohodkov je bil s tem zamašen, kdo bo hiše zidal s tujim denarjem, ko se nove stavbe ne obrestujejo tako visoko, da bi se izposojena svota mogla amortizirati. Naravna posledica je bila, da društvo izgine iz površja. Tako se je društvo moralo raziti in sicer „prostovoljno“, kakor trdi „Jednakopravnost“.

Mogočno se zdaj bijejo ob prsa „nihče ni izgubil niti vinarja, ravno nasprotno, celo čisti dobiček se je odstopil mestnemu ubožnemu zavodu“. Malo čudno se zdi, da nihče ni nič izgubil in še čisti dobiček je, ker je vendar znano, koliko stane uprava za zavarovalnico. In ko je tako hitro prenehala, od kod je prišel čisti dobiček? Res da požarov ni bilo, tedaj vsaj teh stroškov za odškodnino ne, s čem se je pa pokrilo vse ono, kar precej novcev stane, preden se tak zavod ustanovi?

Pojasni nam to izkaz okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji, ki ima med izdatki letno svoto 400 kron kot podpora slabemu društvu. Tedaj so ti stotaki vendar le izgubljeni in beseda „nihče“ ni opravičena v našem lokalnem lističu. Pa saj papir je potrpežljiv in liberalni čitatelj tudi ne tolike razsode, da bi premislil, se li vse vjema z dejanskimi razmerami ali ne. „Jednakopravnost“ že ve komu piše. Njeni bravci morajo verjeti, da se je družba prostovoljno razšla, da ni nobeden nič izgubil, da je celo dobiček prišel v korist našim revežem.

Mi smo zadnjič to zadevo omenili le na kratko, da smo pojasnili, zakaj ni gospod Tinče glasoval z liberalci. Rekli smo, da ima on bridke skušnje ž njimi, ker govorilo se je očitno, da se iz naprednjaškega tabora snovali toliko časa proti zavarovalnici, da so na višjem mestu izposlovali njeno prepoved. Ogrevati se za eno društvo, nagovarjati ude k pristopu, že vse vpejljati za pričetek, napraviti vse knjige in različne blankete, to stane nekaj truda, in če se na zadnje iz škodoželjnosti ali dobičkarije vse podere, to je bridko. In to je ravno skusil g. Tinče. Zato je tudi prav nepotrebno, da se čuti gospod zalagatelj „Jednakopravnosti“ žaljenega, ker piše, da vsi napadi glede stavbenega društva in nameravane mestne hranilnice le na njega lete. Napadati ni naš namen, temuč le strastne osebne napade odbijati in stvar trezno in hladnokrvno pojasniti. Ako gospod zalagatelj celo „novorojenčku“ obilo sreče v življenju želi, tudi mi njemu že odrašenemu ne zavidamo, ako se mu sedaj dobro godi. Tudi mu ne zamerimo, ako se za svojo stranko poganja, prosto mu polje, le toliko osebne strasti naj ne kaže svojim političnim nasprotnikom, pa se bode marsikatero trpke ure ubranil.

Iz Idrije. Skratelj se je oglašil tudi v tiskarni, kjer se tiska „Slovenski List“. Poleg drugih malenkosti je napačna letnica 1999. Dotični učitelj je brošuro izdal 1899. l. Tudi ne sedi v II. razredu deškem skoro vsako leto do 190 učencev, ampak do 100. Toliko pripomnimo zato, ker naši naprednjaki tako radi stikajo, kje bi kaj našli. Ker smo že pri šoli, omenjamo, da sta do konca tekočega meseca razpisani dve mesti za učitelje in eno za učiteljico. S tem bi se vrzeli deloma izpolnile in upati je, da bode tudi napredek boljši. Potem „Jednakopravnost“ pohvali učiteljstvo.

Domače novice.

Slovenski odvetnik v Celovcu. „Mir“ piše: Odvetniška zbornica v Celovcu uradno naznanja, da se bo preselil odvetnik g. dr. Janko Brejc iz Ljubljane v Celovec. — Vsakomur je dobro znano, kako nujno potrebujemo na Koroškem narodnega slovenskega odvetnika. Srčno zato pozdravljamo, da se je g. dr. Janko Brejc odločil, preseliti se v Celovec. Že sedaj opozarjamo na to vse rodoljube, zlasti pa narodne zavode, posojilnice itd. ter jih pozivljamo, da se bodo v vseh pravnih zadevah obračali do imenovanega gospoda, ki je mnogim rojakom že dobro znan, in ki je večino svoje mladosti preživel v Celovcu. G. dr. Brejc se preseli v Celovec začetkom meseca avgusta.

Liberalna posojilnica. Iz Ribnice se nam piše: Liberalci pogosto povdarjajo, da so njihova društva za ljudstvo koristna in se odlikujejo po premišljeni in nesebični delavnosti. Koliko je resnice v teh besedah, vidimo najlažje, če se ozremo na njihovo resnično delovanje. — Poglejmo le našo liberalno posojilnico. Ustanovila se je leta 1888. Bila je prva v slovenskem delu kočevskega okrajnega glavarstva. Nočemo trditi, da je bila brez vsake koristi za ljudstvo, a vendar povdarjamo, da se ni oziralo pri posojilnici tudi že v začetku ne na to, da bi ljudstvo kolikor mogoče imelo od nje koristi, marveč gledalo se je jedino na to, da se hitro zbira in narašča rezervni zaklad. In potem ni čuda, da znašajo rezervni zakladi okroglo 80.000 kron, posebno če pomislimo, da so se dajala posojila na osebni kredit vedno po 6 odstotkov (in nekaj let baje tudi po 6 odstot. na zemljišča), med tem, ko so se hranilne vloge obrestovale do leta 1898 le po 4 odstot. To leto se je namreč osnovala Raiffeisnova posojilnica v Ribnici — in tedaj je bila prisiljena liberalna posojilnica zvišati obresti hranilnim vlogam — kakor je to storila letos tudi liberalna posojilnica v Loškem potoku, ki se boji konkurence ondi novo ustanovljene Raiffeisnovke. Nek zagovornik tukajšnje liberalne posojilnice piše v dr. Tavčarjevem glasilu, da njeno načelstvo posluje „nepriistransko“, čudno, da ni pristavil še besedice „nesebično“. Da, posluje nepriistransko, in to je potrebno posebno sedaj, ko imamo Raiff-

eisnovko, zakaj če bi se načelstvo kazalo priistransko, bi jim ljudstvo že zdavnaj obrnilo hrbet. Sploh pa mora biti nepriistransko, ker dobro ve, da posluje večinoma s kmečkim denarjem in — zaveda se tudi, da ne dela zastoj da dobiva vsako leto za svoje nepriistransko delovanje tudi primerno odškodnino, recimo, plačo. Pristavljamo še, da je slika liberalnega delovanja za ljudske koristi tem jasnejša, da se je za leto 1902 izplačalo 65 zadružnikom od glavnih deležev 6% dividende 1329 K 50 h. Torej je zopet nekaj za dr. Tavčarja, da sestavi primerno interpelacijo zoper izkoriščanje posojilnice — seveda ta ni klerikalna, marveč liberalna. — Kakšno korist ima ljudstvo od take posojilnice? Druge gotovo ne, da nalaga v nji denar in jemlje iz nje posojila, s čimur pa pomaga le bogateti liberalnim kapitalistom, ki imajo večino glavnih deležev v svojih rokah. Ko se deli letni čisti dobiček, katerega je bilo minolo leto okrog 14.000 kron, tedaj se ljudstvo, ki ima denar shranjen v hranilnici, po navadi prezre. Pri zadnjem občnem zboru se je razdelilo v „dobrodelne namene“ 2264 K. Koliko je prišlo v korist ljudstvu? Kmetijski podružnici v Ribnici pri Sodražici ste dobili skupaj 90 kron in še temu prištejemo še dar bolnici usmiljenih bratov v Kandiji 100 kron in ribniški šoli 4431 kron, je to vse, kar se je obrnilo v obče koristne namene. Drugo se je večinoma obrnilo drugam, tudi v take namene, s katerimi se podpira in hoče utrditi politično stališče liberalne stranke. Tako „nepriistransko“ delujejo liberalna društva.

Tržaški škof dr. Nagl in slovenski jezik.

Pred nekaj dnevi je imel tržaški vladika kano-nično vizitacijo v piranskem dekanatu. V Kortah je imel lep nagovor na ljudstvo v slovenskem jeziku. Duhovniki in verniki so se silno razveselili, ko so slišali iz škofovih ust besede, koje so vsi razumeli. Z veseljem bilježimo ta čin mil. vladike, ker je dal s tem izraz res katoliškemu načelu: naj se podaje vsakemu narodu božja beseda v njegovem jeziku.

Iz Gorenjskega se nam piše: Neko kreditno društvo še ni na trdnih nogah. Vzrok bolezni nam sicer še ni znan, vendar pa lahko nanjo sklepamo iz receptov, ki so v obliki velikih plakatov prilepljeni na liberalne hiše, hleve in skednje, po mestu in po okolici. So pa ti recepti že drugič v pogled razstavljeni. Prvič so bili rudeče barve, v znamenje, da je društvo nadlegovala vročinska bolezen, ki se poraja v taki barvi na obrazu. Zadnji so pa rumene barve in ravno ta barva je jako sumljiva. — Mimogrede Vas prosim, gospod urednik, da oprostite, ker toliko govorim o barvi. — Rumena barva tedaj! Nekateri pravijo, da ima društvo zlatenico, da je torej bolno na jetrih ali ledvicah, drugi pa trdijo, da barva pomeni ljubosumnost. Društvo je baje ljubosumno na starejšo svojo sestrico, katero prezira svojega nebidigatreba-bratca, ljubosumno ali po kmečko rečeno nevoščljivo drugim sestricam v okolici, katere brez velikih plakatov izborna napredujejo. Ne vemo, kakega zdravnika bi poslali temu bolniku. Vlagatelj, menimo, ne bo treba, ker so tako okoli njegove bolniške postelje stoječi sorodniki (odborniki in revizorji) do malega sami milijonarji. Potrebnejši bi bil po naši skromni pameti odjemalec. Da tudi ta ne izostane, svetujemo bolniku sledeče: Mesto, da je s tako životnimi števkami dal natisniti, da se vloge sprejemajo po 4^{1/2}%, naj v drugo, ko izda kak buletin raje tudi z enako debelimi števkami svetu naznani, da daje posojila po nizki obrestni meri 6%. Saj njegova sestra daje tudi po 6% le s tem razločkom, da ona dolg amortizuje. Pa saj na tem ni mnogo razločka. Če to stori, naj bo prepričan, da mu ne bo manjkalo odjemalcev; njegova zlatenica bo ozdravljena.

Pevsko društvo „Ljubljana“ vabi na veliko vrtno veselico, katero priredi pri Koslerju v nedeljo, dne 10. maja 1903. Pevske zборе vodi društveni pevovodja gosp. prof. Dekleva. Godba c. in kr. pešpolka št. 27. Začetek ob 3. uri pop. Blagajna se odpre ob polu 3. uri. Vstopnina 40 h za osebo. Čč. podporni člani so vstopnina prosti. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica v nedeljo, dne 17. maja na istem prostoru in z istim vspeedom. Vspeod: Petje, vo-

jaška godba, srečolov, šaljiva pošta i. t. d. Ob 6. uri spusti se svetovnoznani zrakoplovec Capulin z najnovejšim balonom „Vindobona“ v zrak. V mraku se zažge bengalični ogenj.

Nadvojvoda Josip Ferdinand v Ljubljani. Kakor smo poročali je nadvojvoda Josip Ferdinand, brat Leopolda Wöflinga in saksanske prestolonaslednice princezinje Lujize premeščen k 27. pešpolku v Ljubljano. Neki nemški listi so prinesli vest, da je to za kazni, ker se je preveč družil v Solnogradu z meščanskimi krogi. Ali to ni res, kajti nadvojvoda je avanziral in mu je bilo ob tej priliki dano na izbero, h kateremu polku in v katero mesto si želi. Izbral si je Ljubljano, in ustreglo se mu je tem rajši, ker je imel cesarski dvor že zdavnej namen, da se en član cesarske hiše naseli v Ljubljani.

Profesor Simon Rutar zgorel. Na prav žalosten način se je v nedeljo ponoči ponesrečil v Ljubljani prof. Simon Rutar. Doma v svojem stanovanju v II. nadstropju Medjatove hiše na Dunajski cesti št. 19, našli so ga med zunanjimi in notranjimi vratmi na nekem zaboju sedečega in mrtvega. Bil je skoraj po celem životu ožgan in opečen. Prišel je bil okoli 10. ure ponoči iz „Narodnega doma“ domov in je šel v sobo, kjer je odložil površno suknjo in telovnik in na to je šel na stranišče z gorečo svečo. Tukaj je postavil luč poleg sebe, toda preblizo tako, da se mu je vžgala srajca in je začela goreti. Nesrečnež je sicer trgal srajco raz sebe, in tako se je tudi vnela „maja“, ki jo je imel na sebi in ta in platnena srajca in hlače do kolen so zgorele na njem. V stranišču in na hodniku med stanovanjem ležali so kosci sežgane obleke in so bili na tleh sledovi krvi, katero je zapustil ponesrečenec za seboj, ko je hotel iti v sobo, toda bolečine je moral imeti tako hude, da je popolno obnemogel in pri vratih se vsedel na zaboj. Obleko je bil takrat razen hlač že vso raztrgal raz sebe in ni ista takrat več gorela, ko je prišel med vrata in obnemogel. Kakor je policijski zdravnik konstatiral, umrl je Rutar na zadobljenih opeklinah, ki so bile tako hude, da se je meso kar luščilo. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Ranjki je imel kot profesor do septembra t. l. dopust. Sosedje niso o strašnem dogodku do ponedeljka zjutraj nič opazili. Simon Rutar je bil 52 let star. Pogreb je bil v torek ob 5. uri popoldne. Prof. Rutar je bil rojen leta 1851 pod Krnom. V zgodovini slovenskega slovstva si je pridobil ime kot zemljepisec in zgodovinar. Naj počiva v miru.

Romanje cerkvenega pevskega zbora od Marije pomagaj z Brezij na Sveto Goro. V ponedeljek 11. majnika pride ves pevski zbor obiskat grob preblyega kardinala dr. Missia. Ob šesti uri zvečer bodo pete litanije M. Božje. V torek ob deveti uri slovesna peta sv. maša, med katero bo prepeval slavnoznani cerkveni zbor z Brezij. Vabimo Slovence, da se te redke slovesnosti udeležijo. Petje bo strogo liturgično pod vodstvom vrlega pevovodje g. Boleta.

Na Rožniku bodo imeli jutri delavci tukajšnje predilnice ob 9. uri zjutraj slovesno duhovno opravilo, h kateremu vabijo svoje znance in prijatelje.

Kanonikom v Pulju je imenovan profesor veronauka č. gospod Bernard Sever, doma iz Ribnice.

Dve lepi naši slavnosti ste bili preteklo nedeljo. V Gorici se je slavilo blagoslovljenje ondotnega slovenskega katoliškega delavskega društva, v Puščavi nad Mariborom pa so blagoslovili zastavo tamošnjega katoliškega delavskega društva.

Z Mirne na Dolenjskem se nam poroča: Preteklo nedeljo dne 3. maja smo slišali v našem izobraževalnem društvu zanimivo predavanje, katero je imel g. nadučitelj Matej Jenko z naslovom: *Zemljepisni in zgodovinski opis Mirne*. — Mirna je starodaven kraj. Še iz predrimskih časov se vidi keltska trdnjava vrh Trebinca. Isto pričajo tudi izkopavanja v Slepšeku iz leta 500. pred Kr. — Vas leži 263 metrov nad morjem, ima 61 hiš s 250 prebivalci. Znamenitejšje vinske gorice v tem kraju so: Debenec 555 m., Stara gora 467 m., Trebinec 400 m. itd. V župnijo spada 23 vasi z

457 hišami. Letnica na zidu župne cerkve je 1498. Kamenita nagrobna plošča iz leta 1542 priča, da je bilo pokopališče nekdanj zraven župne cerkve. Leta 1765 je Mirna pogorela, ž njo tudi cerkev in farne matrike. Zato so zgodovinski podatki tega kraja tako malenkostni. Vikarijat je na Mirni prenehal 25. oktobra 1862 pod škofom Jernejem Vidmar. Od leta 1765. je bilo na Mirni devet župnikov in 35 kapelanov. Prešnji so neznani, ker so imenovanega leta pogorele matrike. Šola je gotovo že nad 70 let. Učitelj je bilo doslej 11 in 2 učiteljici. Pošta se je pričela leta 1865., loterija 1878. in brzojav 1898. Gradovi so vsi popisani v Valvazorju. So pa štirje sledeči: 1. Mirnski grad. Prvi posestnik Daringus de Nidegge se imenuje leta 1211. — 2. Grad Žapuže, sedaj v posesti gospe Pevec. 3. Grič, (baron Gall 1679.) 4. Lanšpreš (Landspreis). Leta 1260. se imenuje prvi posestnik Fridrich. Leta 1885. so prišli v ta grad oo. trapisti in bivali tam dve leti in dva meseca. — Mirna je imela v Mirnskem gradu svoje urade in sicer od 14. junija 1265 do leta 1853. Imenovali so se: Collegial-Commissariat. To predavanje je med letošnjimi že šesto. Prvo je imel tč. predsednik z naslovom: *Kateri kraji zemlje so doslej še neznani?* Drugo: *Človekov značaj in talent, je govoril kapelan Ant. Kolenc.* Tretjič je društvenik mladenič Josip Zidar govoril: *O pridelovanju žita.* Četrto: *Začetek socialne demokracije v Avstriji in peto: Brezverstvo soc. demokratov (povzeto po soc. dem. časopisih) je imel č. g. predsednik.* — Na dan 10. majnika, nedeljo popoldne pa Vas povabimo k predstavi: *„Urban Smukova ženitev,* (po Jurčiču). Ne bode Vam žal osebno poznati nesrečnega Urbana in prebrisanega Šnofeta.

Napad na sprevodnika. V noči od četrta na petek pretečenega tedna je skočil med Nabrežino in Prosekom neki človek na tovorni vlak št. 101 in sicer na vagon, na katerem je bil sprevodnik Jurkas. Le ta je zahteval, da naj tujec skoči z vlaka in je na to dal s svetilnico znamenje, da se naj vlak vstavi. Predno se je pa vlak vstavil, je sunil tujec sprevodnika z nožem v levo stran. Ako bi ne bil imel Jurkas v žepu debelega notesa, bi ga bil gotovo zabodel. tako ima pa samo neznatno rano. Vlak se je ustavil, ali tujec je že prej skočil z vlaka in pobegnil.

Velik požar smo imeli v Ljubljani v noči med 2. in 3. t. m. v Pollakovi tovarni. Zgorela je šupa za čreslo in več vagonov čresla. Škoda se ceni na 40.000 kron. Šupa in čreslo sta bila zavarovana pri banki „Slaviji“.

Zlato poroko praznuje g. Peter Majdič, veleposestnik in lastnik paromlina v Jaršah pri Mengšu s svojo soprogo Marijo Majdič v nedeljo 10. t. m. Sveta maša in blagoslovljenje bo ob 10. uri dop. v župni cerkvi v Mengšu. Vrlima jubilentoma kličemo: „Bog živi še mnogaja leta slavljence!“

Iznajdba našega rojaka in Amerikanci. Za izkoriščanje iznajdbe našega rojaka častnika Kaučiča, ki je iznašel napravo hitrega sedlanja, se je ustanovila v New Yorku akcijska družba s kapitalom 200.000 dolarjev.

Samomor v živem apnu. Na Reki se je dogodil nastopni grozni in nenavadni način samomora. Izvršil ga je polir Gerard Zucchiati, ki je delal pri arhitektu Mattiasia. Sinčka Zucchiattijeva, eden 10 drugi 12 let, iskala sta ga okoli 9. ure zjutraj pri novi hiši, kjer jima je bil oče uslužben kakor polir. Od tu sta šla otroka z enim zidarjev v prizemlje neke hiše, kjer je imel polir svoje apno. Odpri so vrata prostora in opazili na robu jame klobuk in suknjo polirjevo. Pogledali so bližje in — zakričali v grozi. Otroka sta videla v apnu nekoliko od hrbta svojega lastnega očeta, a glava mu je bila vsa v apnu. Kmalu na to so prišli redarstveni organi in zdravnik, a zidarji so izvlekli mrtveca iz jame. Samomorilcu je bilo še le 42 let.

Kako delajo Nemei. Celjski obrtnik Križman je dobil pred kratkim naročilo za neko mizarско delo za mestni urad. Preskrbel je že vse potrebno in je tudi potrebnileš že primerno obdelal, toda izvedel je o tem župan Rakusch, in zapovedal je takoj, Križmanu delo odpovedati, ker ni nemški kričač. In ob takih razmerah se

nemška stranka še predrzne zoper nas se pritoževati, če razširjamo geslo „Svoji k svojim!“

Volitve v tržaški okolici. V nedeljo do poldne od 9. do 12. ure je volila tržaška okolica v 6 okrajih mestne svetovalce, oziroma deželne poslance. V I. okraju (Skedenj, Sv. Mar. Magdalena in Čarbola) je izvoljen Sancin-Drejač. Dobil je 335 glasov, laški protikandidat je dobil 132 glasov. V II. okraju (Lonjer, Rocol, Kjadin) je izvoljen dr. Otokar Rybač, dobil je 150 glasov, laški kandidat Mauroner 91. V III. okraju (Sv. Ivan, Skorklja, Kolonja) je dobil dr. Gustav Gregorin 195 glasov, Valerio 32, Vatovec 7, Ferluga 8. V IV. okraju je izvoljen Ivan Gerdol z 226 glasovi, laški kandidat Parisi je dobil 129 glasov. V V. okraju (Opčine-Trebče-Bazovica) je izvoljen Ivan Gorjup z 287 glasovi, Lah Stükler je dobil 68 glasov. V VI. okraju je izvoljen dr. Slavik z 219 glasovi, Cumar je dobil 85 glasov. Leta 1900. je bilo oddanih v vsej okolici za Italijane 830 glasov, za Slovence pa 1141, torej v odstotkih 42 odstot. za Italijane 58 odstot. za Slovence. V nedeljo pa je bilo oddanih: za Italijane 527 glasov, za Slovence pa 1419, ali pa v odstotkih: za Italijane 27 odstot., za Slovence pa 73 odstot. Italijani so torej nazadovali za 15 odstotkov, za kar so napredovali Slovenci. Leta 1900. so imeli Slovenci 302 glasa več nego Italijani, sedaj pa 885. Italijani so nazadovali za 312, Slovenci pa napredovali za 278 glasov. To so vesele vesti iz Trsta, ki pričajo, kako čvrst je slovenski živelj v tržaški okolici, kako postaja vedno zavednejši ter se ne da ujeti na laške spletke. Veselje nad sijajno zmago tržaških Slovencev je tim večje, ker so si priborili nazaj tudi oni okraj, kateri so bili zadnjič vzeli Lahi. Delo je rodilo obilen sad, pa tudi za bodočnost je potreba takega vstrajnega dela, in sadovi bodo vedno lepši. Svoje pozicije ob Adriji ne spustimo nikdar iz rok!

Odvetnik gosp. dr. Frančišek Pavletič v Gorici je odprl te dni svojo odvetniško pisarno v ulici sv. Klare št. 8. v I. nadstropju.

Avtomobilna vožnja na železnicah. Deželni odbor se je obrnil do železniške uprave za uvedbo avtomobilne vožnje na gorenjski in dolenski železnici, izrekel pa je železniški upravi tudi željo, naj se uvede taka vožnja tudi na kamniški progji.

Drobne novice. Stavka zidarjev v Zagrebu je končana. — Sedem hiš je zgorelo v Zupečji vasi na Spod. Štajerskem. — Operni pevec F. Naval Pogačnik, naš rojak, bo zopet angaževan na dunajsko dvorno opero. — Za legarjem ali vročinsko boleznijo je nevarno obolel na Vrhniki gospod Maks Jelovšek, veleposestnik in tovarnar. — Novo kat. izob. društvo se snuje v Kranjski gori. — Na dražbi prodana bodeta dne 4. junija gradova Hojnek in Luknja na Dolenjskem. — Slavnost blagoslovljenja društvene zastave Cecilijinega društva v Mariboru bo v stolni in mestni župni cerkvi dne 10. maja. — Ustanovni shod „Vesne“, društva slovenskih in hrvatskih dijakov upodobljajočih umetnostij, bo na Dunaju dne 9. maja. — V kratkem bo slovesna otvoritev „Narodnega doma“ pri Sv. Ivanu pri Trstu. — Prostovoljno gasilno društvo v Mošnjah priredi v nedeljo dne 21. junija veselico povodom blagoslovljenja novega gasilnega doma. — Poročil se je tukajšnji trgovec g. Edmund Kavčič z gđč. Franko Verbič iz Bistre pri Borovnici. — Ronnerjevo hišo št. 8 na Emonski cesti kupila sta g. Alojzij in Albina Ravnihar, c. kr. poštar in veleposestnik v Cirknem za 42.090 K.

Vsled tiskovne pomote stoji v predzadnji številki našega lista, da je poslanec dr. Schweitzer na shodu v Dobropoljah poročal, da imajo mesta in trgi 16 poslancev, kmetske občine pa 19. Dr. Schweitzer pa je rekel, da imajo mesta (s trgovsko in obrtno zbornico) 10, kmetske občine pa le 16 poslancev.

Najnovejše vesti.

Reka. Tu se govori, da pojde v kratkem 79. pešpolk v Bosno.

Maribor. V Črešnovcu pri Slovenji Bistrici so zmagali pri občinski volitvi nemškutarji.

Pekin. Rusi so Ninivany v Mandžuriji z veliko posadko zopet zasedli.

Okolu sveta.

Nemški cesar je pretekli teden s svojima sinovoma obiskal sv. očeta. Tako sta se v kratkem času dva protestantska vladarja poklonila sv. očetu in šla v Rim. Tistim, ki kličejo „Proč od Rima“, je kar sapa zastala.

Velike demonstracije na Hrvaškem. Poročila iz Hrvaške dokazujejo, kako nasilno se hoče udušiti narodovo gibanje za zakonite pravice. Oklic hrvaških opozicijskih poslancev na bana, ki je bil priložen zagrebškimi listom, je bil z listi vred zaplenjen. Po Zagrebu vse mrgoli orožništva in vojaštva. Banova palača je od vseh strani zastražena. Ko se je ban peljal v svojem vozu skozi mesto, so demonstrantje napadli voz in pobili okna. V Markovi cerkvi so zagrebske gospe dale opraviti zadušnice za v Zaprešiću padlega kmeta Pasarića. Cerkev je bila napolnjena dam iz najboljših slojev in dijakov. Imeli so na obleki pripete hrvaške trobojnice. Ko je množica zapuščala cerkev, pela je „Liepa naša domovina“. Takoj so jo obkolili policaji in orožniki. V llici so aretirali sedem gospodičen, katere so policaji uklenili in gnali v zapor. Prvega majnika je bilo 6 stotnij vojakov v službi, ki so stale razdeljene po mestu. Zagreb se ne vkloni in že sedem tednov se ne prestando bori za narodove pravice, a ob njegovem zgledu so zopet hrabro vstala hrvaška mesta. V Karlovcu, Varaždinu, Glogovnici, Zlataru in pa v raznih krajih ustaja narod za svoje pravice. V krapinskem okraju so razburjeni kmetje zaprli v hlev okrajnega predstojnika in njegovega uradnika.

Izpuščen anarhist. Judovski anarhist Göc, ki je bil zaradi svojih anarhističkih načrtov v Rimu prijet, se je zopet spustil brez vsake kazni na svobodo. Na kolodvoru v Rimu je imel daljši pogovor s poslancem Ferrijem in se nato odpeljal v švicarsko Genevo. Švicarji so lahko ponosni na svojega novega gosta.

Bavarski naučni minister o verski vzgoji. Pretekli mesec je bavarski naučni minister sprejel večjo deputacijo katoliškega učiteljskega društva ter mej drugim izjavil, da je verska vzgoja v sedanjem času, v katerem preti velika nevarnost prestolu in oltarju, bolj kot nekdanj potrebna. Ta verska vzgoja je glavna naloga učiteljskega poklica, ker se z njo vzbudi v otroku tudi ljubezen do domovine. Dober katolik je tudi dober patriot.

Ljudozrci. Na otoku Lahalinu v Rusiji sta dva ubegla kaznjenca Lurbajev in Gunronov na begu napadla dva druga tudi ubegla kaznjenca Plahtjenkota in Karačinceva, jih umorila in njuno meso zavžila. Ko sta bila vjeta in pozvana radi tega na odgovor, tudi nista prav nič tajila, da sta res snedla navedena kaznjenca. Našli so še v njunih torbah male koščke človeškega mesa. Samo to začetkoma nista hotela priznati, da sta jih umorila, marveč sta trdila, da sta jih našla zmrznjega v gozdu in ker že več dni nista imela ničesar jesti, sta jih razkosala, meso spekla in snedla.

Prerokovanje za leto 1903. Pariška vedeževalka Mme. de Thebes je izdala neko brošuro o dogodkih, ki se bodo po njenem mnenju dogodili l. 1903. Pariški listi pravijo, da je mnogo dosedanjih dogodkov pogodila, posebno, ker je zapisala, da bo okolu 21. marca pogorelo neko gledališče v provinciji, in je res postalo gledališče v Lille žrtev ognja. Ta „prerokinja“ pravi, da bo leto 1903 slabo leto. „Dramatične žaloigre“ bo imela Francija s svojimi politiki. Tekoče leto bo imelo mnogo senzacionalnih iznajdb. Neki veliki državi na severu se bo majala sreča. Na Holandskem bodo velike povodnji. Med 22. junijem in 22. septembrom bo nesrečen čas tudi za Nemčijo in v tem času bodo tudi ruski in angleški diplomati dali opraviti celemu svetu. Suveren neke Franciji prijazne sosedne države se bo na potovanju ponesrečil. V četrti periodi tekočega leta „naj se Amerika in Francija čuvate“. Najhujše prerokovanje v tej brošuri je, da bo svetovni mir, če ne že leta 1903, pa gotovo leta 1904 moten in bo Evropa s silo zopet postavljena na bojna polja.

Plemkinja potepinka. Na odgonilni postaji v Amstettenu je bila žena s svojim sinom, ki je svoj čas videla boljše dni. Pri zaslišanju je iz-

povedala, da je bivša baronica Wolf pl. Todenwart, nekdanja posestnica gradu Eichenau pri Fuldi na Heskem, 47 let stara in je žrtev nekega pustolovca. L. 1881. omožila se je z nekim G. Dathejem, od katerega je pa ločena. Dathe zaigral je vse njeno premoženje v Monte Carlo in potem se je zvedelo, da je bil, predno se je poročil z baronico Wolf, že oženjen. Radi bigamije bil je Dathe obsojen na 4 leta ječe, uboga zapeljana baronica pa se od takrat s svojim slaboumnim 22 letnim sinom klati po svetu in — berači.

Za in proti pivu. Pri zadnji seji modrih zastopnikov na antialkoholnem shodu je prišlo med radikalnimi abstinenti in privrženci gibanja za zmernost do viharne govorniške debat. Več delegatov je povdarjalo, da se mora pričeti proti pivopitju najodločnejši boj, ker je baje pivo zdravju bolj škodljivo celo nego je žganje. Dobro jim je povedal profesor Huepe s Prage, da je res dostikrat pivo škodljivo, toda kakor ni zdravju koristno, če se pivo pije čez mero, tako škoduje zdravju tudi čaj brezmerno uživan. Čudno, da ti gospodje še niso napovedali boja tudi „kofetu“, katerega abstinenti tako radi srkajo in so menda vsled tega, ker ne pijo ne vina, ne žganja, ne piva, samo kavo, nervozni in hujšajo.

Morilec na begu povožen. Svojega očma Martina Igaliča v občini Bovovo na Hrvaškem je umoril Milotin Kernjansky in ga oropal. Morilec je pobegnil. Dva dni pozneje zasledili so ga orožniki na poljski poti proti Oseku. Pred orožniki jo je morilec popihal in kljub temu, da so orožniki streljali za njim, bi jim bil ušel, da ni ravno, ko je tekel čez železniški tir, prihitel vlak in ga povozil.

Spomin na Kecskemetija. V smislu službenih predpisov za ogerske državne uradnike je ogerski minister za notranje zadeve končno razsodil v zadevi onih uradnikov, ki so odgovorni bili za posledice znane defraudacije Kecskemetija. Iz službe so odpustili blagajnika Szinely in kontrolorja Lepolda. Ministrova odločba razsodi tudi, da je Kecskemety odpuščen iz službe in dolžan državi povrniti defraudirano svoto. To, da se že davno ubeglega defraudanta smatra dolžnim povrniti defraudirano svoto, je nehote smešno.

Čudakova oporoka. V Argentinu pri Parizu je umrl mož, ki je skozi 40 let stanoval v mali hiši z majhnim vrtičem, katerega je tudi sam obdeloval. Père Colas ni pustil nikdar nobenega človeka k sebi, sam tudi ni šel nikdar v gostilno, male svoje potrebščine je kupoval sam in tudi kuhal si je sam. Pravijo, da se je pred leti Colas nesrečno poročil, toda že po preteku 6 mesecev se ločil od svoje žene. Od takrat je živel tako samotno. Kako so se prebivavci v Argentinu začudili, da je Père Colas volil mestni bolnici 700.000 frankov in svojim daljnim sorodnikom le male svote. Oporoka je pokazala, da je Colas imel nad en milijon frankov premoženja.

Londonska statistika je izšla v obsežni knjigi. Podajmo nekaj sličic iz tega obširnega dela tudi našim bralcem. London s svojimi šest in pol milijoni prebivavci bi lahko obljudil Berlin, Chikago, Dunaj in Petrograd, toda ostalo bi še vedno dovolj prebivalcev za veliko mesto. Prej so zapuščali prebivavci središče mesta takozvani „citi“ in so prebivali v predmestjih, a sedaj so začeli prebivati tudi v „citi“. Med prebivavci jih je 130.000 navezanih na miloščino. Hiše prinašajo nad 800.000.000 kron lastnikom. Ubožanje se vedno bolj množi. Ladjeplovstvo se znižuje, tudi davki se vedno bolj zvišujejo in najbolj obremenjujejo nižje sloje. Dolgovi Londona znašajo 1/5 dolgov vse Angleške. London plačuje 13% vsega dohodninskega davka na Angleškem. Nad 26% sodnjijskih razprav in 31% smrtnih obsodb se šteje na London.

Fijakerjeva čast. V Palermu je kupil fijakar Amato Santo nedavno konja, ki se je pri prvih poskusih vrlo obnesel, ko pa ga je vpregel v svoj voz, začel je bitti z nogami ter se ni premaknil z mesta. Ker se je nabralo okoli obupanega moža in njegovega konja vse polno radovednežev, začel je pretepavati in suvati kobilo. A dosegel je ravno nasprotno učinke. Trmoglava žival je začela iti ritensko. Ko sta se fijakar in njegova kobilica na tak način pre-

rivala pet minut, pograbi moža jeza in sramota, potegne revolver ter ustrelil kobilo. Potem se obrne proti gledalcem, rekoč: „Dal sem se oslepariti, zato nisem več vreden, da bi še nadalje živel kot kočijaž!“ S temi besedami je obrnil orožje proti sebi ter se ustrelil v srce.

Grof de Dion v ječi. Znani tovarnar in poslanec v Nantesu grof de Dion se je s posebno vnmemo vdeleževal ljudskih manifestacij povodom zatvoritve samostanov v Nantesu, kakor je bil tudi eden glavnih voditeljev povodom napadov na Loubeta ob dirki v Autenilu. Zasacili so ga tudi sedaj policaji pri delu in ga kakor kakega hudodelca vklenjenega odpeljali v zapor. Obsojen je bil na tri dni ječe in se ni pritožil, češ, če se pritožim, obdrže me tim dalj v preiskovalnem zaporu.

Namesto princa dobila — kočijaževega sina. 30 letna, od svojega moža ločena plemenita Russel v Londonu se je seznanila lani z mladeničem, ki ji je zaupal, da je naravni sin nekega vladarja, da pa še mora ostati nepoznan, ker ga še le aprila 1903 povzdignejo za princa ter bo dobival letne rente 30.000 f. štr. Osamljeni ženi je mož tako imponiral, da mu je takoj obljubila roko in celo premoženje, samo da postane princezinja. Po poroki se je vpisal v knjigo „Atroald Stuart de Modena et Braganca“, ni pa počakal prvega letošnjega aprila, temuč jo je takoj po medenih tednih popihal z denarjem. Varana „princezinja“ je svojega novega moža zagledala zopet še le te dni na — zatožni klopi.

Evropejske velesile. Mladi Mozes prišel je s časnikom v roki k svojemu očetu in ga vprašal: „Ataživi, ravno berem v časniku, da novo evropejsko posojilo garantira pet evropejskih velesil. Katere države so to?“ Stari Mozes smehljaje se odgovori radovednemu sinčku tako le: „Preberi natančneje notico in zvedel bodeš, v notici je čitati: ‚Kdor hoče k posojilu prispevati, naj to naznani 1. Rotšildu v Londonu, 2. Rotšildu v Parizu, 3. Rotšildu v Frankfurtu na Meni, 4. Rotšildu na Dunaju, 5. Bleichroderju v Berlinu. Vidiš, te hiše so evropejske velesile.“

Eksplodija. V državni tovarni za izdelovanje brezdimnega smodnika v Chellasu pri Lisboni je eksplodiral smodnik. Pri eksploziji sta bila dva delavca ubita in veliko število ranjenih.

Radí groznega zločina so zaprli te dni v Parizu 30 letnega goslarja Truberta. Skozi dve leti je mož sviral v Théâtre de châtelet in v tem času je živel z mlado Parižanko Evgenijo Ganyenet. Pred nekoliko meseci pa jo je zapustil in odšel v svojo domovino v Algirijo, da se tam oženi. Ali ona — za njim. Ker se je ni mogel rešiti, jo je ubil. Po lastnem pripoznanju je držal njeno truplo 14 dni na svojem stanovanju, a ker se je bal, da bi ga ne izdal smrad, je začel kos za kosom njenega trupla zakopavati v okoličico Biskre. Nato se je ukrcal v Marzelj in od tam je prišel v Pariz. Tu pa so ga zaprli, ker je njegov zločin prišel na dan. Našli so bili namreč glavo umorjene. Sam je priznal, da je tisti večer, ko je ubil Ganyenetovo, hitro stlačil truplo v neko vrečo, odšel v kazino v Biskri in — igral na karte. Stariši pokojnice so še le potom sodišča izvedeli za grozno usodo svoje hčere.

Papež in fonograf. Veliko število znanih žurnalov je pred kratkem poročalo, da ponuja pariški „Figaro“ papežev blagoslov potom fonografa za 50 frankov. Stvar je sledeča: Neki Bettini produciral se je s svojim fonografom pred papežem Leonom XIII. in je papež v fonograf govoril besedilo apostolskega blagoslova. Papež se je tega početkom veselil, toda, kakor v „Tribuni“ sam Bettini piše, naenkrat je postal resen in je vprašal Bettinija, kako meni izkoristiti njegovo milost. „Ne maram“, je rekel sv. oče, „da bi se zabavali poslušalci z mojim besedilom“. Bettini je odgovoril, da se bodo nad tem besedilom radovali le verniki 3. marca, ker bodo v daljnih krajih čuli potom fonografa očetovski glas. „Da, ta ideja mi dopade“, je sv. oče odgovoril. Brez vednosti sv. očeta je kupil od Bettinija zastopnik „Figarov“ fonografske valce. Drugi vladarji govore v fonografe in se njihov glas prodaja po semnjih po 10 vinarjev, puste se fotografirati, pošiljajo celo lastnoročne po-

zdrave na zbiralce razglednic, toda nihče se še ne zmeni za to. Da naši nasprotniki izrabljajo tako malenkost proti sv. očetu, nam kaže, s kakimi sredstvi se proti sv. cerkvi bore.

Koliko je zdravnikov v Avstriji. Po naj-novejših statističnih izkazih je v Avstriji 11.339 zdravnikov, izmed katerih jih je nič manj nego 2576 to je 23% samo na Dunaju. Lani jih je bilo 10.792, na Dunaju 2470: število zdravnikov se je zvišalo torej v enem letu za 5%, na Dunaju za 4%.

Kdo je največji posestnik v Evropi. Največji posestnik v Evropi je žid Rotšild. Na Češkem ima več posestev kakor cesarska rodovina. A kje so še posestva na Dolenjem Avstrijskem, na Moravskem, v Slezijski in na Ogerskem. Koliko zemljišč poseduje na Francoskem, Nemškem, Laškem, Španskem in v Ameriki. Njegov dvor v Ferieri na Francoskem prekaša s krasoto in bogastvom dvore vseh vladarjev. Tudi najboljši in najznamenitejši vinogradi na Francoskem so Rotšildova last.

Svetloba v vodi. Na ženevskem jezeru proučavali so učenjaki, kako globoko dospe svetloba v vodi. Ženevsko naravoslovsko društvo je za ta raziskovanja dala 2500 frankov. Svečnik s tremi prižganimi svečami je svetil v čisti vodi 30 metrov globoko. Električna luč je svetila 33 metrov globoko. Če je pa dalj časa svetila, je svetila do 67 metrov. Preračunili so, da solnce razsvetljuje 250 metrov v vodi, toda globokeje je temno kakor v rogu.

Iz žalosti v smrt. V Budjevi se je obesil realec Pecha, brat one strežnice, ki je strgla svoj čas kugobolnim na Dunaju in je na kugi umrla. Vzrok samomoru je bil, ker ni bil k maturi pripušen.

Nečloveški soprog. Orožniki so zaprli železniškega čuvaja Ivana Vancuz na Ogerskem, ker je imel svojo ženo tri leta v kleti zaprto. Nesrečna žena je bila suha kot kost. Odvedli so nesrečno ženo v bolnico, soproga pa v zapor.

Stavka grobarjev. Grobarji v Parizu žugajo s stavko. Zahtevajo zvišanje plače.

Smešne stavke. V sedanjem času resnih in z žalostnimi posledicami zvezanih stavk je prav, da se omenjajo tudi stavke, kojih vzrok in posledice so smešne. V okolici francoskega mesta Alencon so jako lepa pota za bicikliste. Mladi odvetniki so se pa jezili, da se ne morejo posvetiti zjutraj biciklističnim izletom, ker se sodnijske razprave prezgodaj prične. Organizirali so stavko, vsled katere je sodišče sklenilo, da se sodnijske razprave prične eno uro pozneje kakor so se preje pričele. — Smešen je tudi štrajk „krvnikov“ v kitajskem mestu Kanton. Kitajski krvniki so se pritožili, da je 500 kasov (1 krona in pol) za obglavljenje enega obsojenca premalo, še posebno zato, ker je premalo obsodb in se krvniki ne morejo preživeti. Oblasti so v odgovoru stavkujočim odgovorile, da vsled slabih gmotnih razmer ne morejo zvišati „takse“, obljubile so pa, da se bode skrbelo za to, da bodo krvniki imeli več dela. — Najoriginalnejša stavka je pa bila brez dvojbe stavka beračev v rusko-poljskem mestu Seradc. Ondotni berači so združeni v svojem strokovnem društvu in so prosjačili vsak petek. Običajno je bilo, da so dobili v vsaki hiši poljski groš (2 h). Nekega dne se je pa beračem zdelo, da je groš premalo in so izostali. Mesto njih je pa izšla izjava njihovega strokovnega društva, da hočejo v prihodnje imeti za dar dva groša, sicer se vsi izselijo na slovečo božjo pot v Czenstohovo. Ker so po „biri“ vedno berači molili pri maši skupno za pokoj ranjkih, so dosegli, da so stanovalci res obljubili zvišati svoj petkov dar na dva groša.

GLASNIK.

Delavske drobtine.

Socijalni demokratje in borza. Kakor pri nas, tako so tudi v Nemčiji sodrugi najostreje nasprotovali v državnem zboru colnemu tarifu. Toda v tem vprašanju sodrugi niso edini. So-

cijalno demokratska državna poslanca Schippel in Hoch sta se izjavila, da colnina ne povzroča cene živil, ker cene določa borza. Kljub temu, da socijalni demokratje to priznajo, je socijalno demokratski državni poslanec dr. Ellenbogen v avstrijskem državnem zboru glasoval proti prepovedi terminske kupčije.

Politika v socijalno demokratskih strokovnih društvih. Za socijalno demokratski volivni sklad na Nemškem so vplačale med drugimi prispevki socijalno demokratske strokovne organizacije sledeče prispevke: osrednje zidarske zveze društvo v Berlinu 5000 mark in društvo v Hamburgu 3000 mark, zveza mašinistov in kurjačev v Hamburgu 100 mark, v 12. in 13. volivnem okraju na Saksonskem so vpslala strokovna društva 3000 mark, strokovno društvo tapetnikov 100 mark, kovinarsko 2000 mark, društvo delavcev pri stavbah 100 mark, litografi in kamenotiskarji 122 mark, zveza delavcev za porcelansko industrijo 8 mark. Nadalje so prispevala v volivni fond tudi socijalno demokratska konsumna društva. Socijalni demokratje vabijo vedno in povsod tudi krščanske delavce k pristopu v njihova strokovna društva, češ, da so popolnoma nepolitiška in marsikak krščanski delavec jim gre, žal, na limanice. Kako je socijalno demokratska strokovna organizacija nepolitiška, sodijo bravci iz navedenega lahko sami.

Društvo ogerskih delavcev za invalide in za delavsko penzijo praznuje letos desetletnico, kar je bilo ustanovljeno in oni delavci, ki so

ves čas vztrajali, dobili so sedaj po desetih letih pravico do invaliditete podpore. Odbor društva nakazal je štirim oslabelem delavcem invaliditeto podporo in sicer enemu 8 kron 40 h, drugemu 9 kron 80 h in dvema po 11 kron 90 h. Društvo šteje nad 22.000 članov delavcev in znaša premoženje 805.000 kron. 73 podružnica se je pred kratkem otvorila v Erzsebetfalva. Prihodnje podružnice se bodo v najkrajšem času otvorile v Kőmendu, Zsarnozci, Alsó-Hamor, Léva, Diószeg, Inázso, Nadrág in Baranja-Szabolcsa.

Socijalno demokratsko nazadovanje v Švici. Na zadnjem strankarskem shodu v Švici, ki se je vršil v Bazelu, konstatirali so delegati soglasno, da socijalna demokracija v Švici nazaduje. Največja švicarska delavska organizacija Gritli-društvo, ki je bilo ustanovljeno že v tretjem desetletju preteklega stoletja, pristopilo je pred 7 leti socijalno demokratski organizaciji. V tem času znižalo se je število društvenih članov od 15 na 11 tisoč. V zadnjem letnem poročilu priznalo je vodstvo odkrito, da je znižanje članov povzročilo pristop društva k socijalni demokraciji.

Ponesrečena stavka črkostavcev v Italiji. Socijalni demokratje so nahujskali črkostavce na Laškem v stavko, ki se je popolnoma ponesrečila. Delavci niso dosegli ničesar. Revščina med črkostavci je vsled stavke zelo velika, osobito tudi zato, ker mnogo črkostavcev gospodarji vsled stavke ne marajo zopet vzeti v delo.

Bilanca

Aktiva mestne hranilnice v Novem mestu dne 31. decembra 1902. Pasiva

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
Račun hipotečnih posojil	1.392.548	66	Račun vlog	2.149.080	06
obresti: Zaostale	13.093	06	hipotečnih obresti: Predplačane	8.420	07
občinskih posojil	99.824	50	obresti občinskih posojil: Predplačane	393	70
menic	180.247	—	meničnih obresti: Predplačane	2.623	36
meničnih obresti: Zaostale	39	58	založnih obresti: Predplačane	4	82
tekoči	87.199	94	davkov in pristojbin	126	65
zalog	2.790	—	izgube in dobička: Čisti dobiček	16.093	67
efektov	366.025	55			
efektnih obresti	5.371	82			
zamudnih obresti: Zaostale	968	19			
inventarja	599	64			
zavarovalnin	46	22			
uradnih stroškov	47	59			
pro diversi	2.068	99			
blagajne	25.871	58			
	2.176.742	33		2.176.742	33

Aktiva Bilanca rezervnega zaklada dne 31. decembra 1902. Pasiva

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
Račun efektov: Vrednostni papirji	54.740	02	Račun glavnice	71.394	30
Viseče obresti	560	61			
Poslovni dobiček	16.093	67			
	71.394	30		71.394	30

Aktiva Bilanca posebne rezerve za kurzne izgube dne 31. dec. 1902. Pasiva

Aktiva			Pasiva		
	K	h		K	h
Račun glavnice	276	01	Račun glavnice	5.284	69
Dobiček pri efektih	5.008	68			
	5.284	69		5.284	69

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu.

Pristno čebelno - voščene sveče

4 47-14

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju
kg po 5 K, poštine prosto.

„Slovenski List“ prodaja se v Ljubljani v Brus-Štefotovi prodajalnici Pred škofijo. V Kranju se prodaja v prodajalnici gosp. Floriana. Posamezna številka stane 14 vinarjev.

Špicerijsko in železno blago, barve i. t. d.

6 12-8

prodaja po ceni

Franc Omersa v Kranju.

Spominjajte se ljudskega sklada!

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli - ja v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

Edina zaloga na Kranjskem
LEKARNA PICCOLI

„pri Angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje lekarnar Gabrijel Piccoli v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek, ali po poštnem povzetju. I. 40 10-10